

Estudi multi-isotòpic i d'indicadors microbians de les aigües subterrànies per determinar l'origen de la contaminació per nitrats a Menorca

Neus Otero – Raul Carrey

notero@ub.edu – raulcarrey@ub.edu

Anicet Blanch – Elisenda Ballesté

Grup MAiMA - Isòtops estables i Mineralogia -

Departament de Mineralogia, Petrologia i Geologia Aplicada
Facultat de Ciències de la Terra - Universitat de Barcelona

Grup MARS –Microbiologia d'aigües relacionada amb la salut

Departament de Genètica, Microbiologia i Estadística
Facultat de Biologia - Universitat de Barcelona

CONSELL INSULAR
DE MENORCA
DEPARTAMENT DE MEDI AMBIENT I
RESERVA DE BIOSFERA

MENORCA
RESERVA DE BIOSFERA

MAiMA
ISÒTOPS ESTABLES I MINERALOGIA

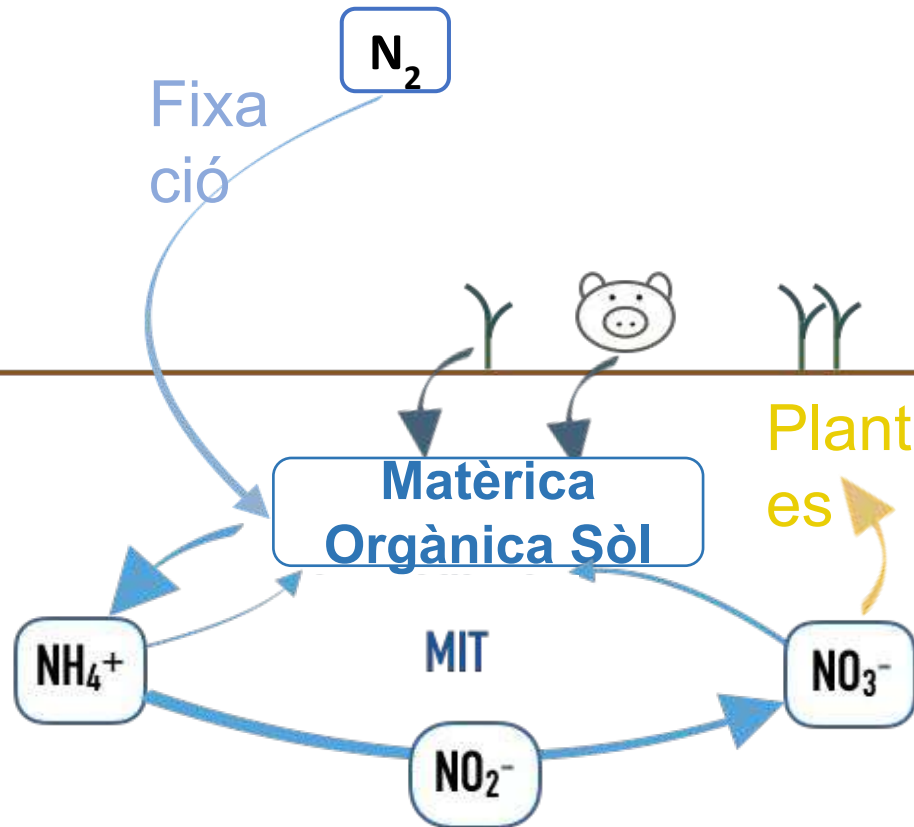

MARS
Microbiologia d'aigües
relacionada amb la salut

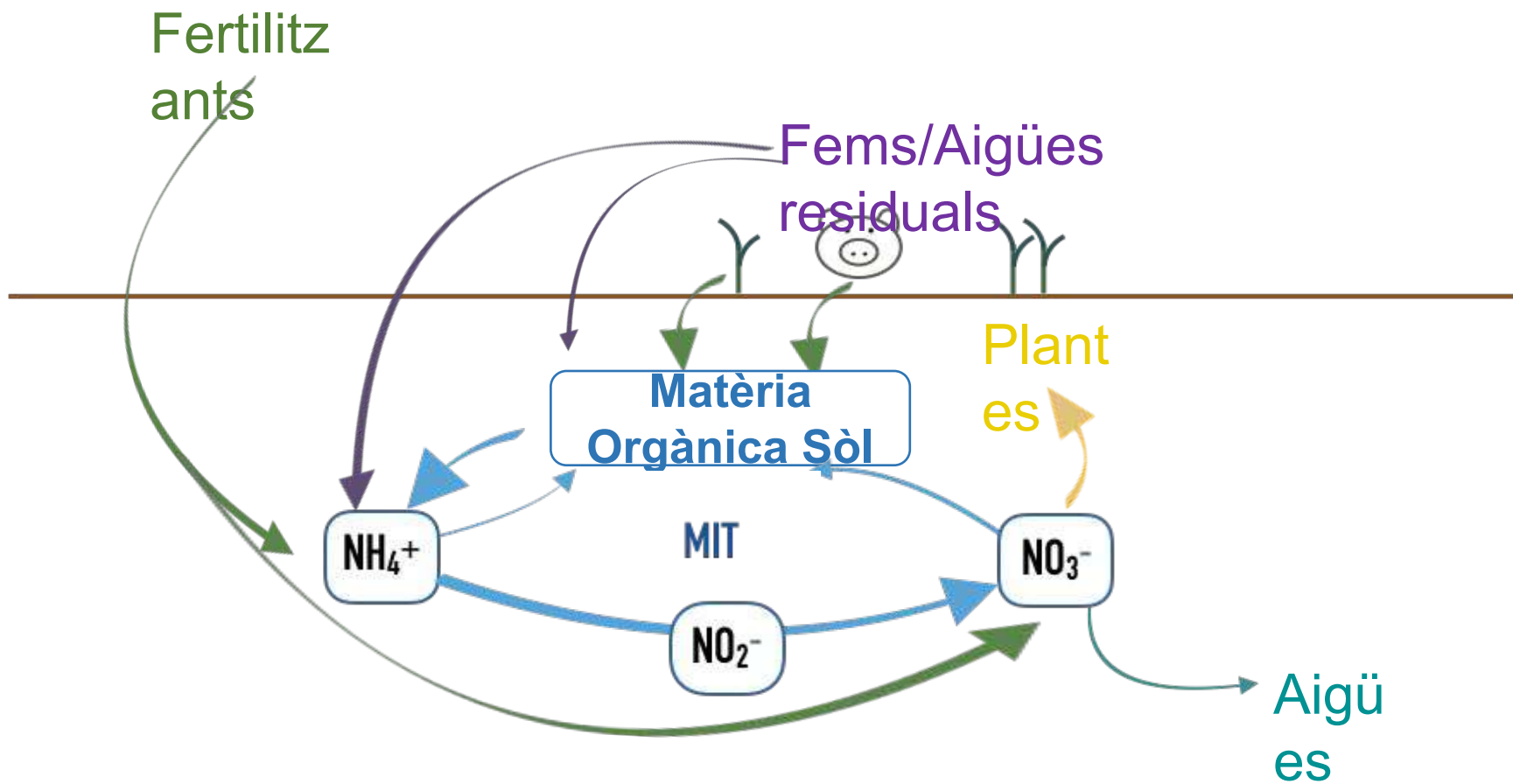

**UNIVERSITAT DE
BARCELONA**

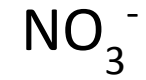
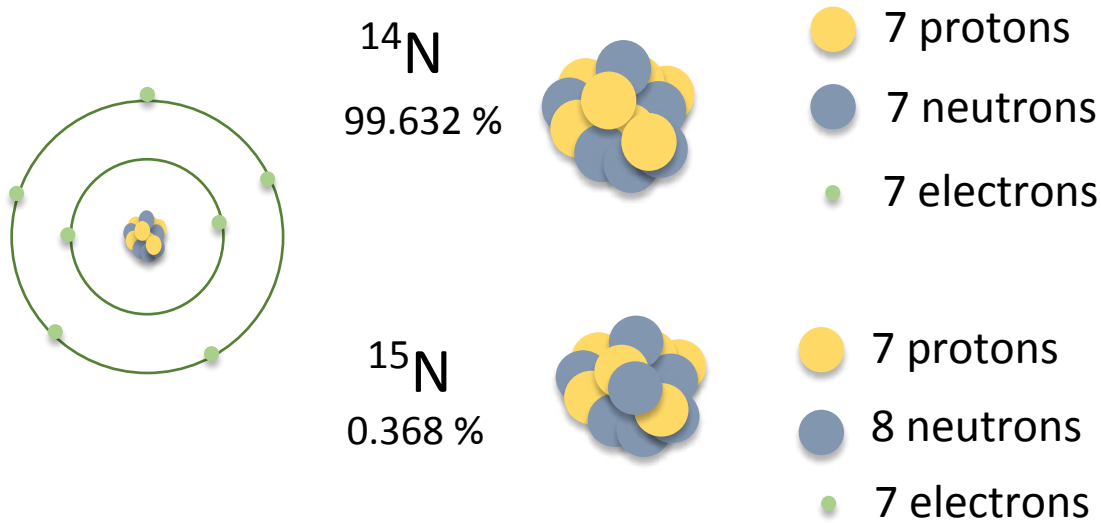
Bases conceptuais

Bases conceptuais

Bases conceptuales

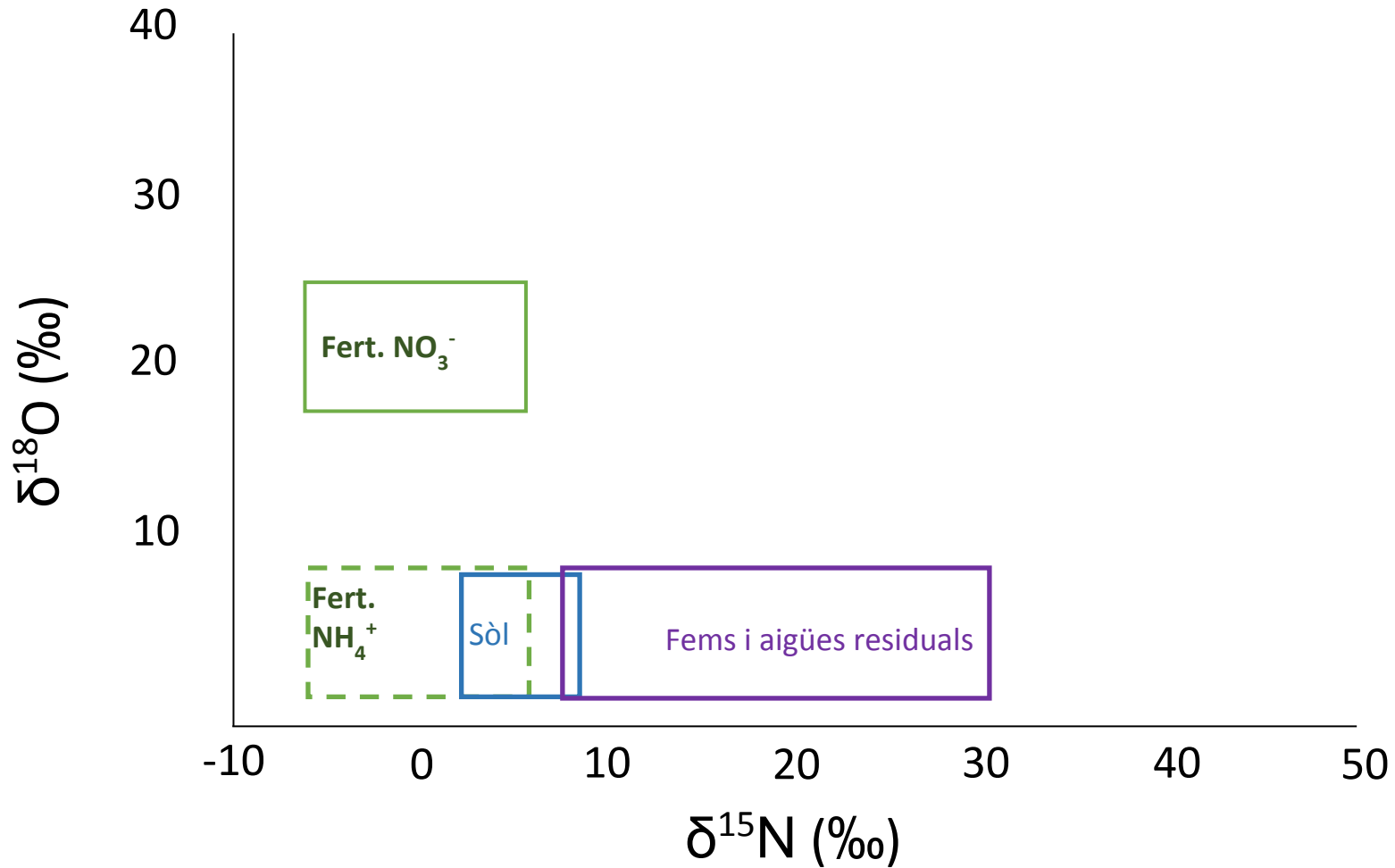

^{16}O 99.757 %

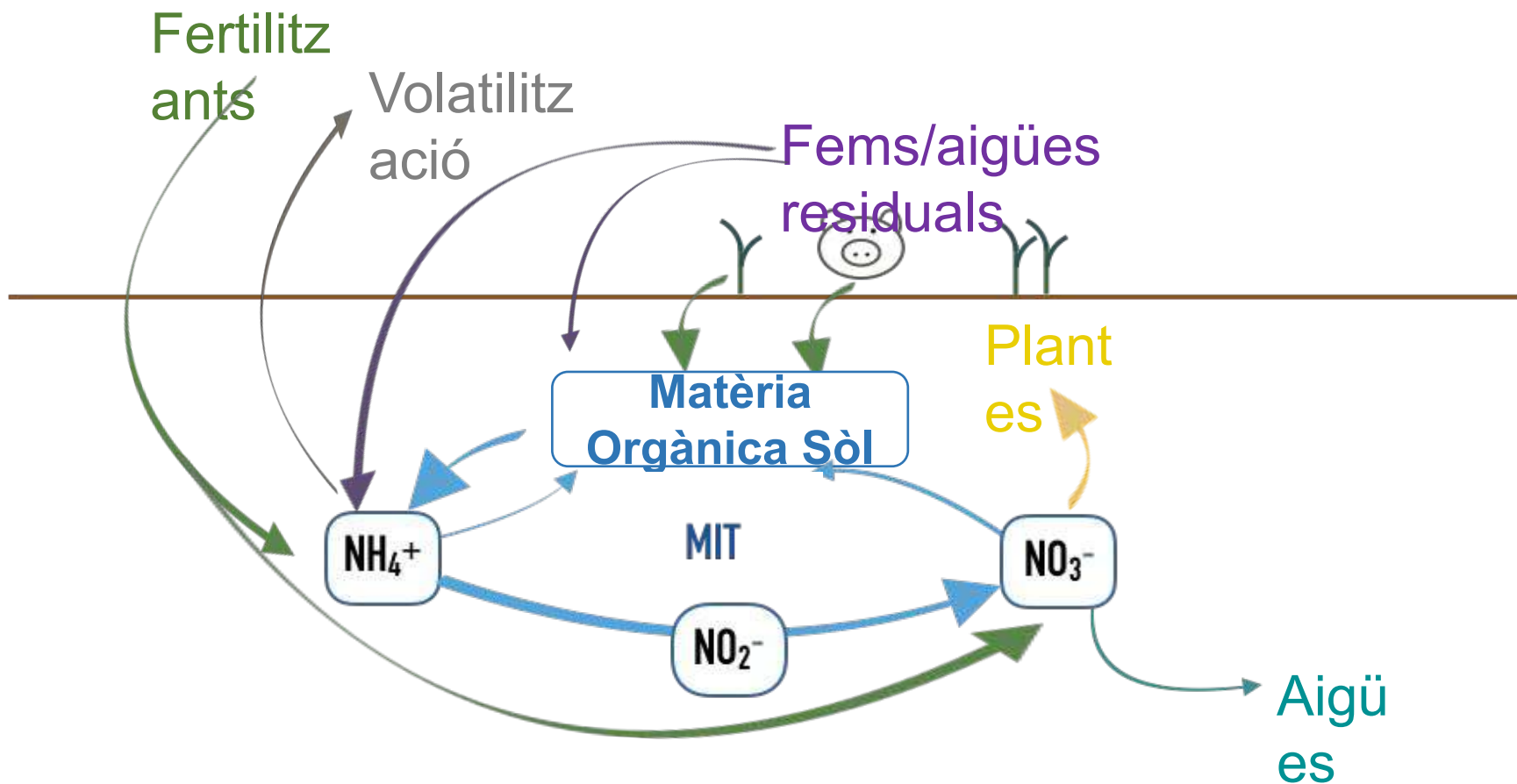
^{17}O 0.038 %

^{18}O 0.205 %

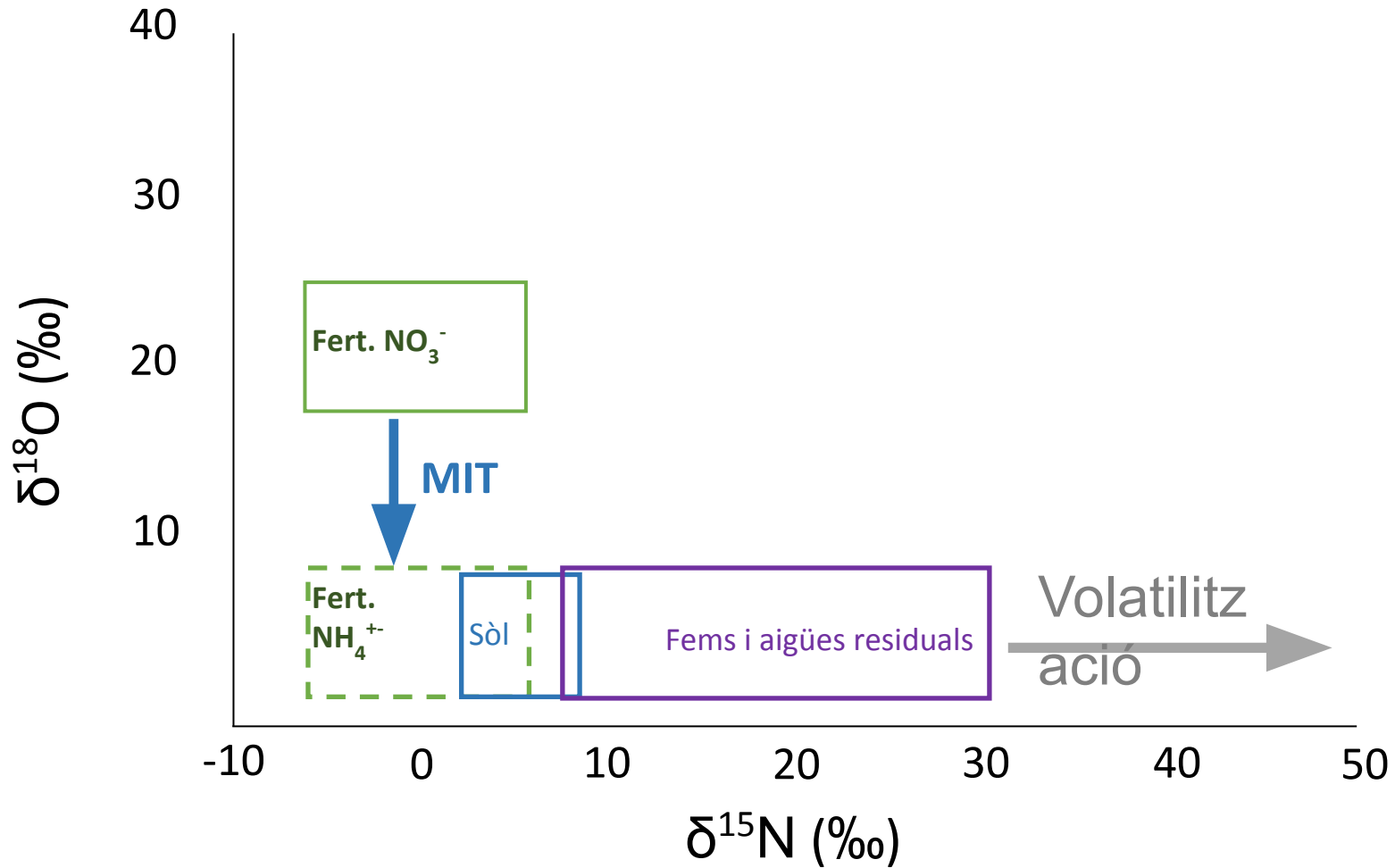
$$\delta^{15}\text{N}_{\text{muestra}} = \left[\frac{(^{15}\text{N}/^{14}\text{N})_{\text{muestra}} - (^{15}\text{N}/^{14}\text{N})_{\text{std}}}{(^{15}\text{N}/^{14}\text{N})_{\text{std}}} \right]$$

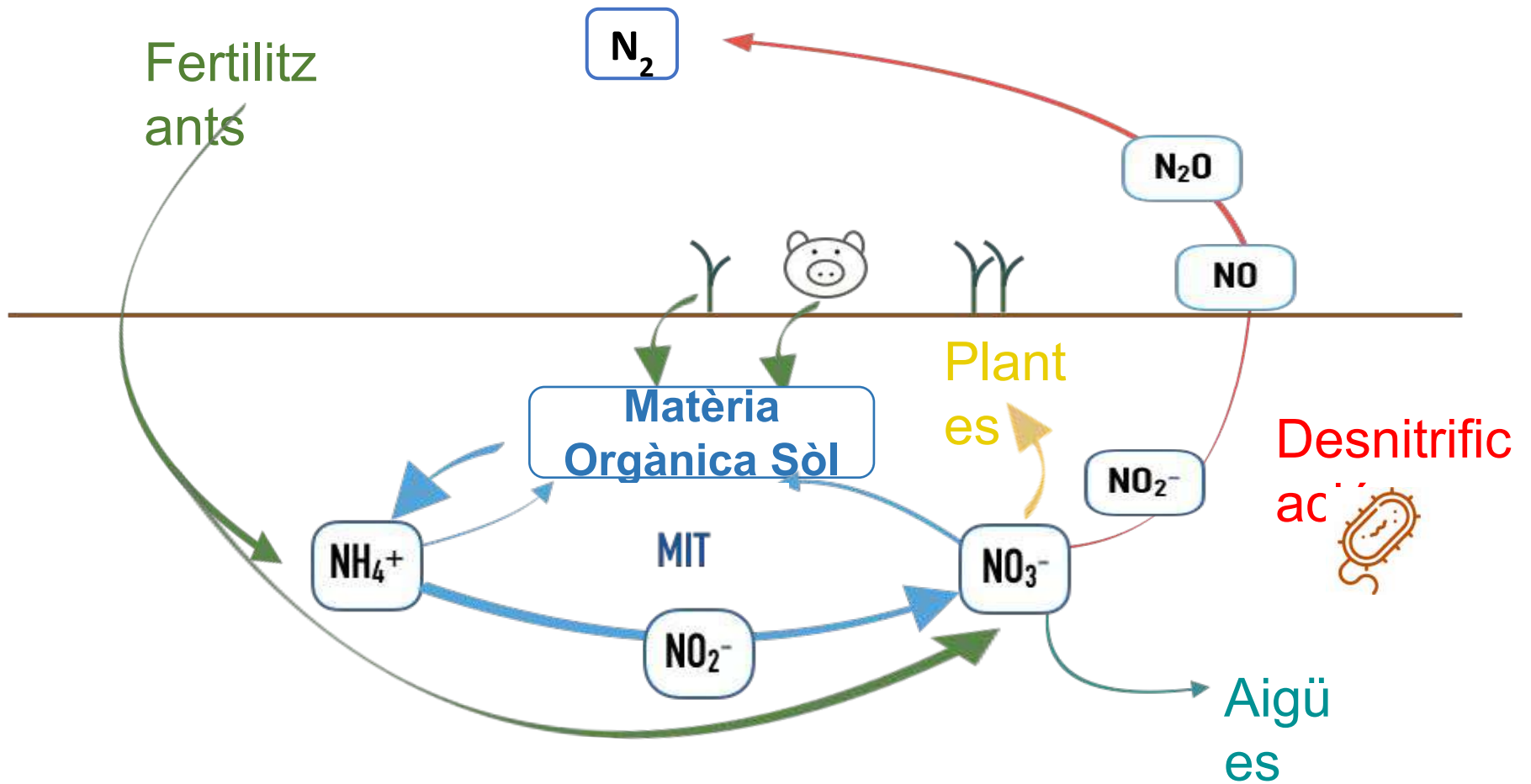
Bases conceptuais

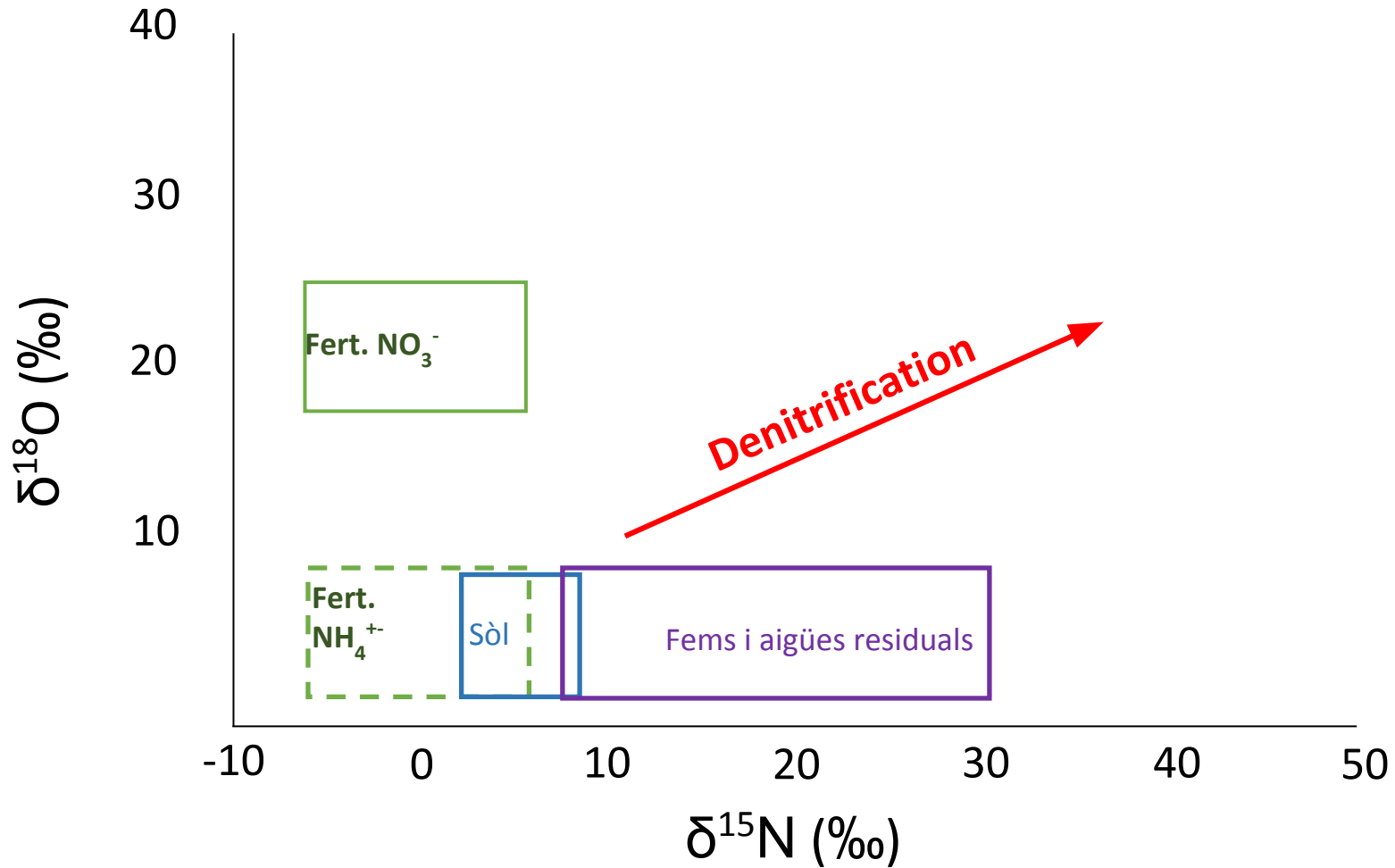
Bases conceptuals

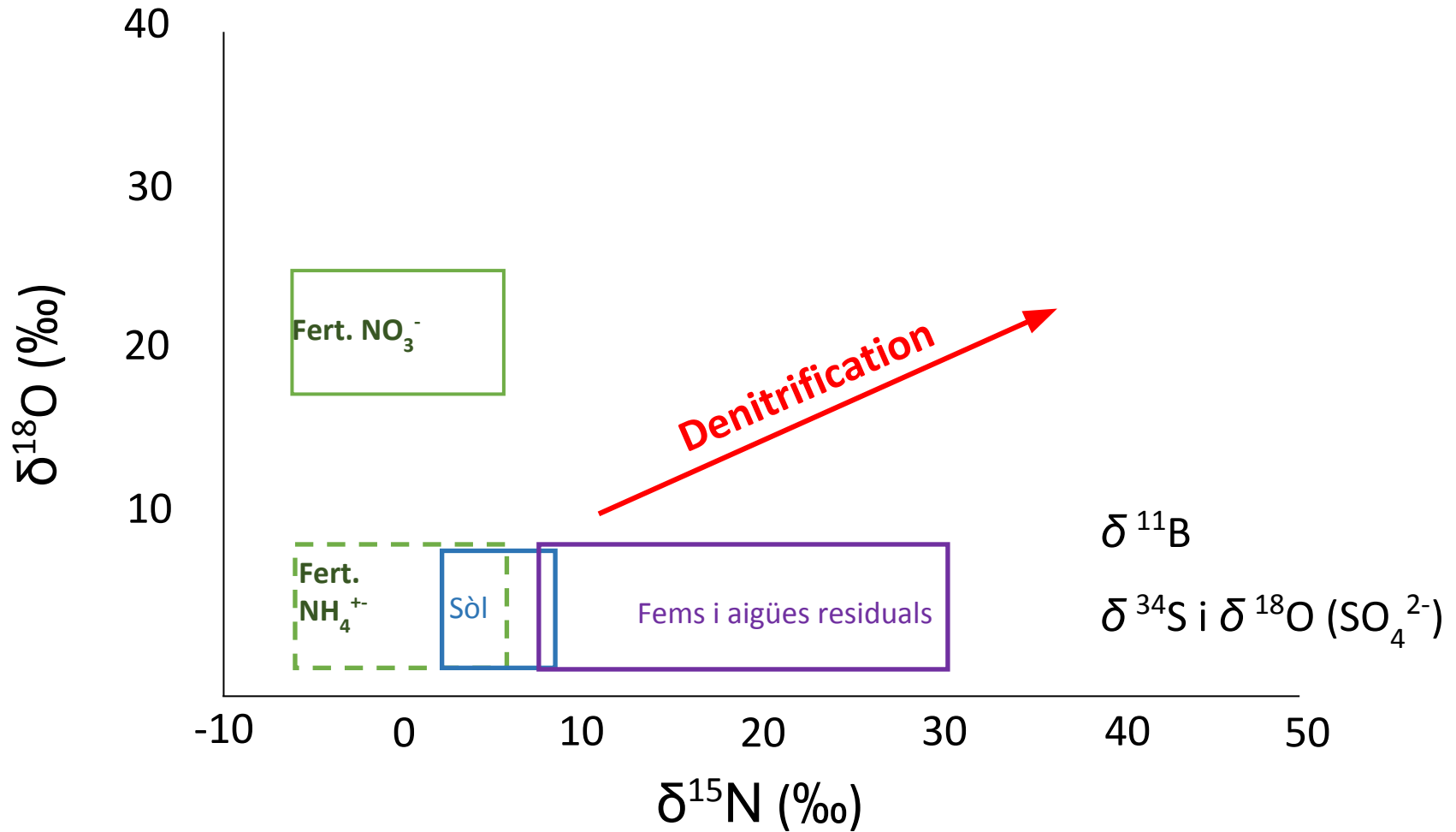
Bases conceptuais

Bases conceptuais

Bases conceptuales: MST

CW

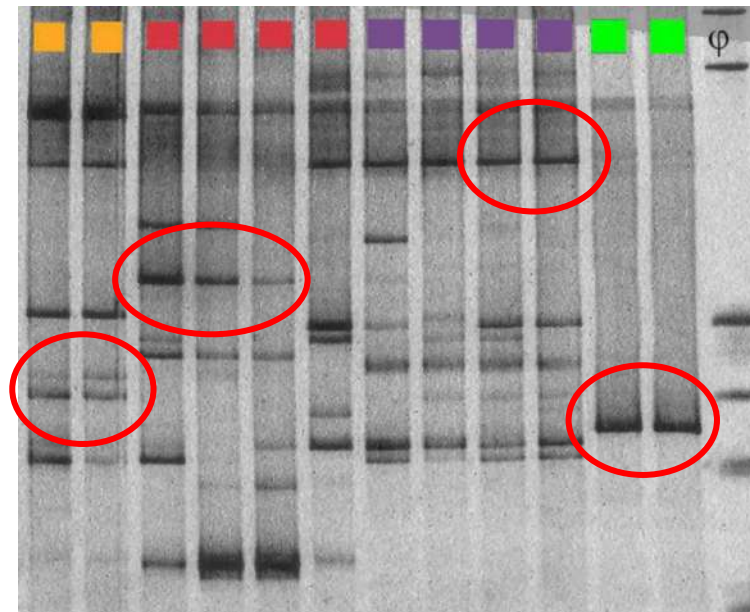

PG

HM

PL

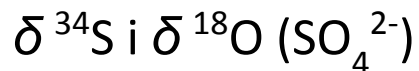
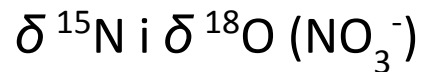

Indicadors

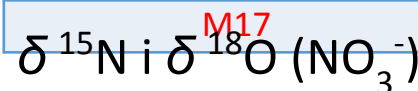
- *E. coli*
- Enterococs
- Espores clostridis sulfato-reductores
- Colífags somàtics

MST

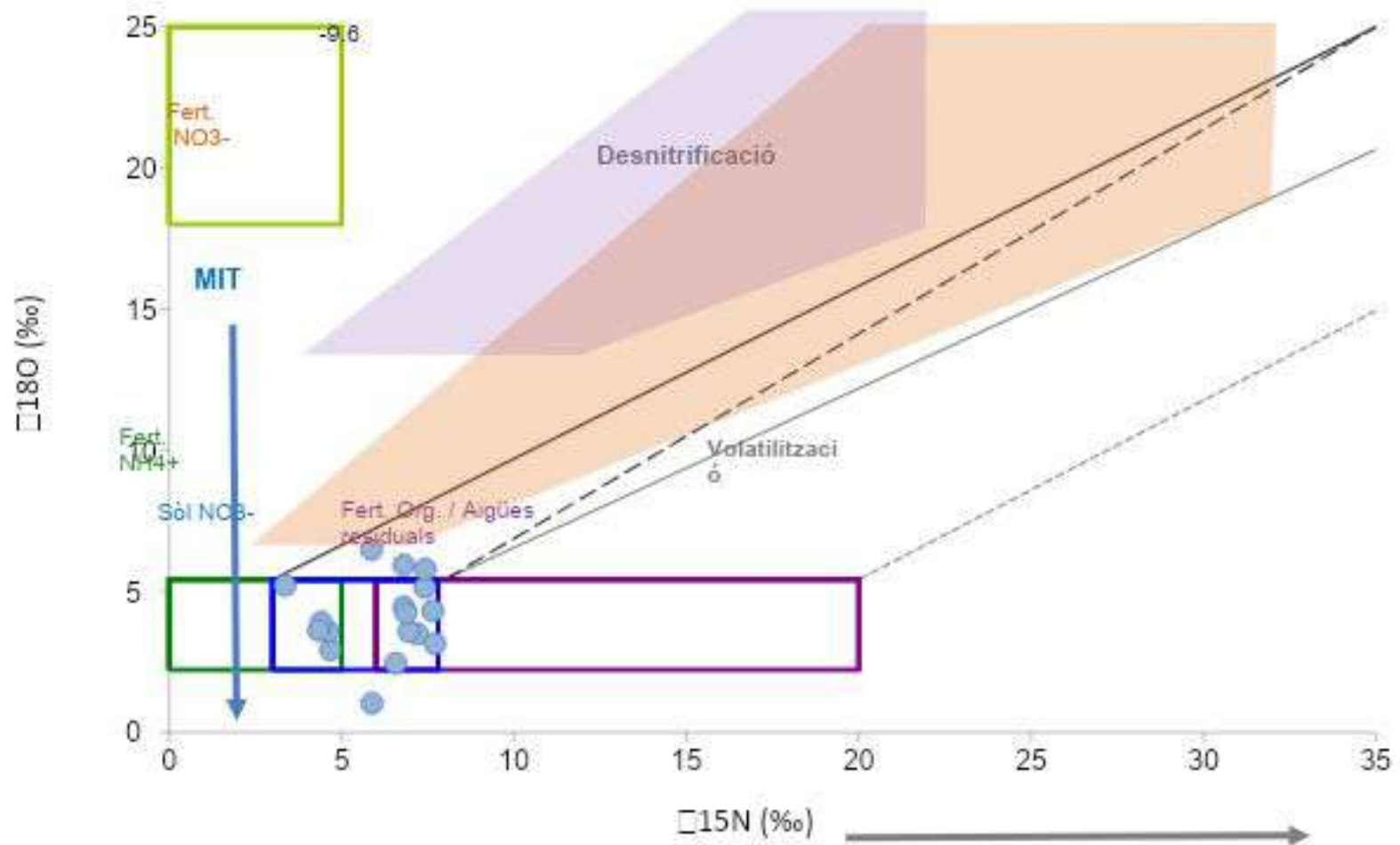
Novembre 2017	
Codi	Captació
T-1	Turó 1
T-2	Turó 2
SC-1	Sant Climent
SC-2	Camí Sa Forana
M-1	Malbúger 1
M-2	Malbúger 2
L-3	Llucmaçanes 3
P-3	POIMA 3

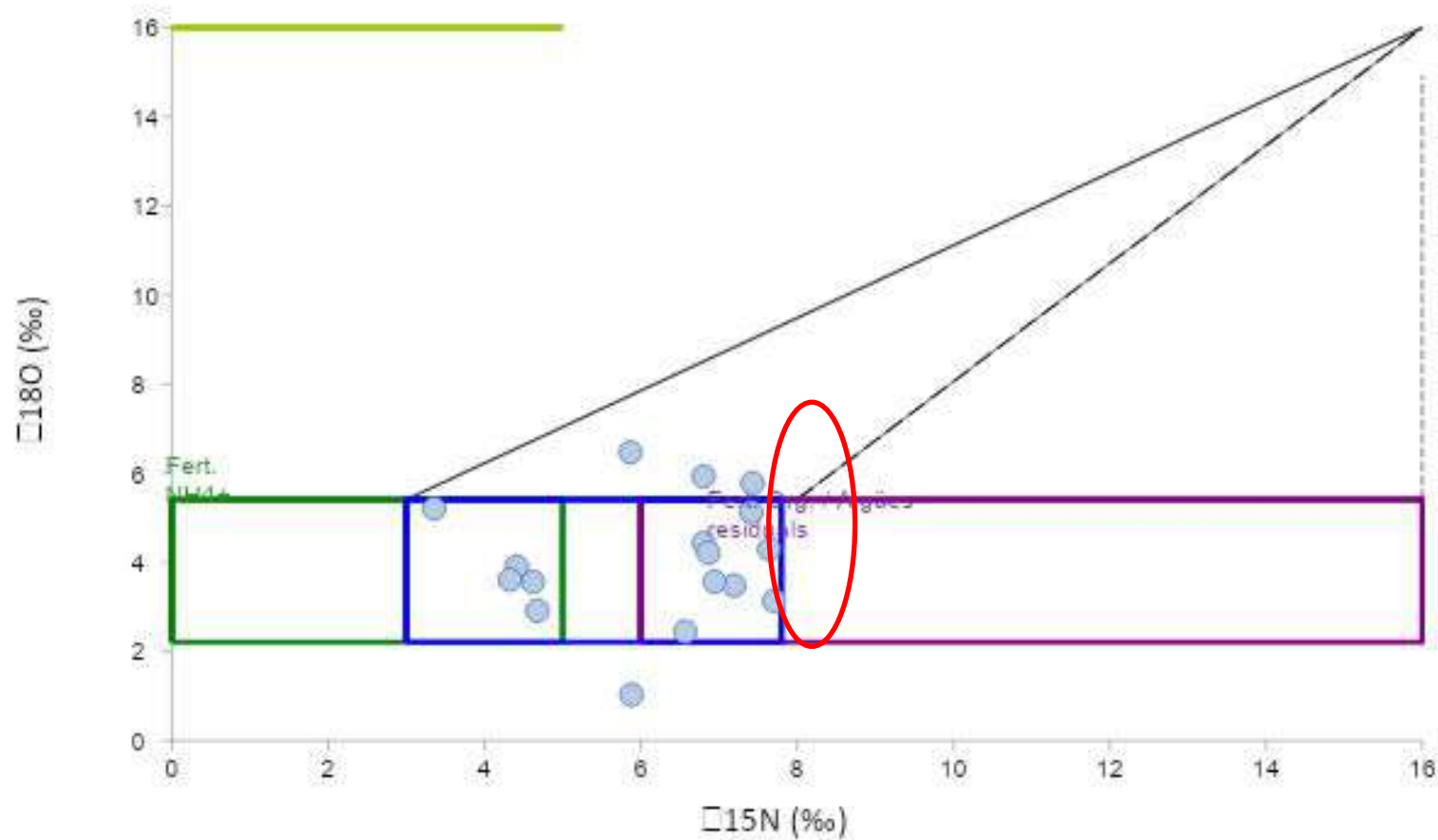
Juny 2019	
Codi	Captació
M1	Malbúger 3
M2	Son Vilar 2
M3	Ses Escoles 2
M4	Trebalúger 1
M5	Cala'n Porter 1
M6	Es Plans 3
M7	Binifabini 2
M8	Pou Son Xua 1
M9	Calafi nou
M10	CRTA Punta Prima nord
M11	Camí de ses Vinyes 3
M12	Sant Lluís nord
M13	Ses Arenes 1
M14	Cala Morell 2 (parcl. 97)
M15	Ses Truqueries
M16	Tanca de sa Creu 2
M17	Son Ganxo 2
	MST (Set-2019)

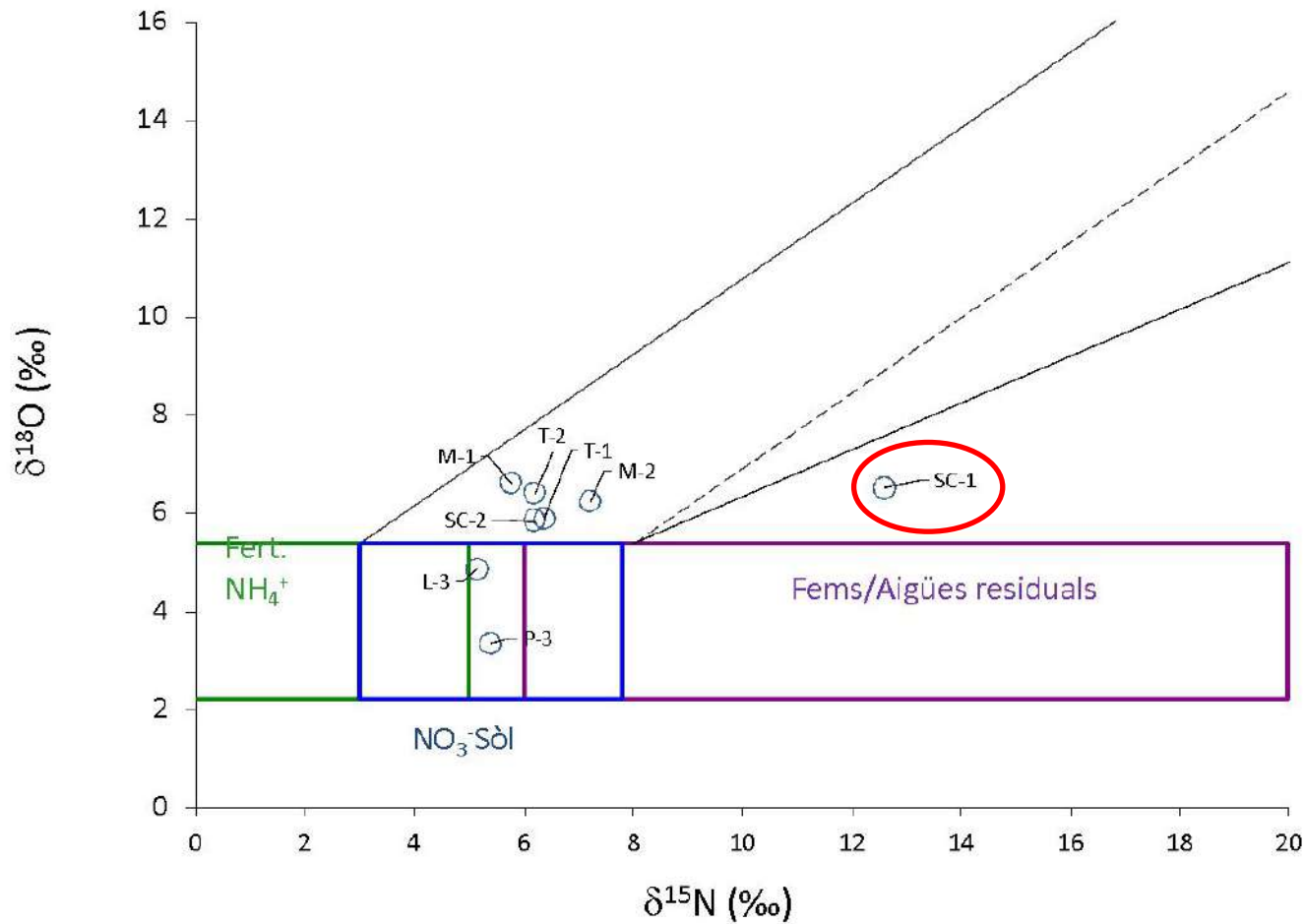

Resultats Juny 2019

Resultats Juny 2019

Indicadors microbiològics generals

Mostra	E. coli	Enterococs	Espores de clostridis sulfit-reductors	Colífags somàtics
M14	< 1	< 1	< 1	< 1
M15	1.0	< 1	9.40E+01	< 1
M16	< 1	< 1	< 1	< 1
M17	< 1	< 1	1.50E+02	< 1
SC1	< 1	< 1	1.10E+01	< 1

Indicadors microbiològics específics

Mostra	GA17PH (Humà)	HMBif (Humà)	CWBif (Vaca)	Pig2Bac (Porc)
M14	< 1	<30	<30	<30
M15	< 1	<30	<30	Ind
M16	< 1	Ind	<30	<30
M17	< 1	<30	<30	<30
SC1	< 1	<30	<30	<30

- Els estudis multi-isotòpics

- Distingir entre NO_3^- inorgànic i orgànic.
- Distingir entre aigua residual o fems
- Identificació de processos de desnitrificació

- Pot estar emmascarat per els processos de desnitrificació
- Incertesa degut a barreja o a influència d'altres fonts (bor marí, sulfat natural, etc.)

- Indicadors microbians

- Distingir influència animal i humana en aigües.
- Pot identificar el tipus de fems per aquelles mostres amb un nitrat principal de fems.

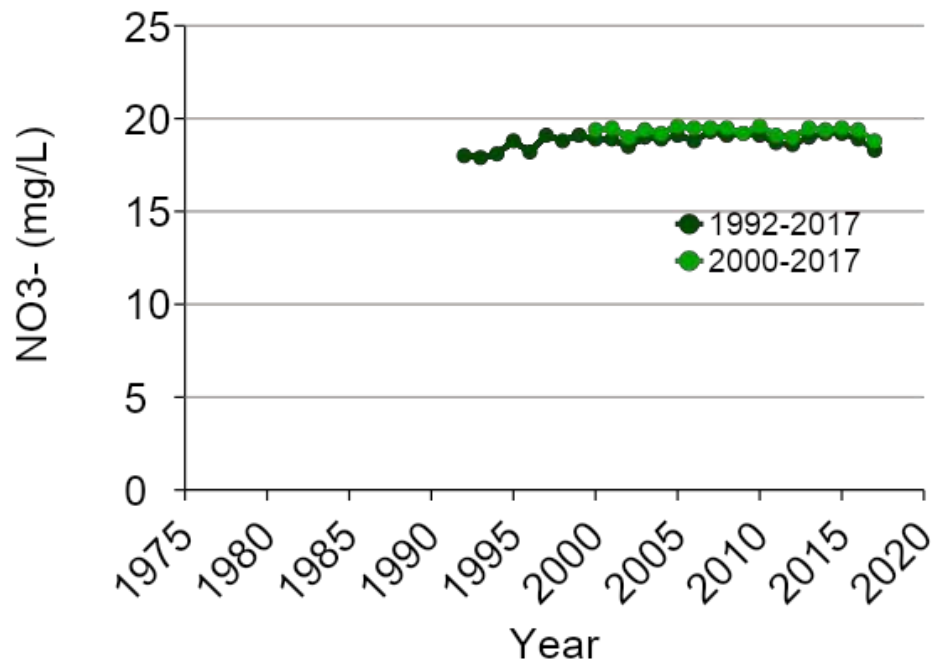
- No sempre marca la principal font de NO_3^-
- La seva preservació pot ser limitada en aigües subterrànies

- Context geogràfic i geològic

- Identificar usos del sòl. Determinar pressions.
- Geologia, hidrogeologia, caracterització química.

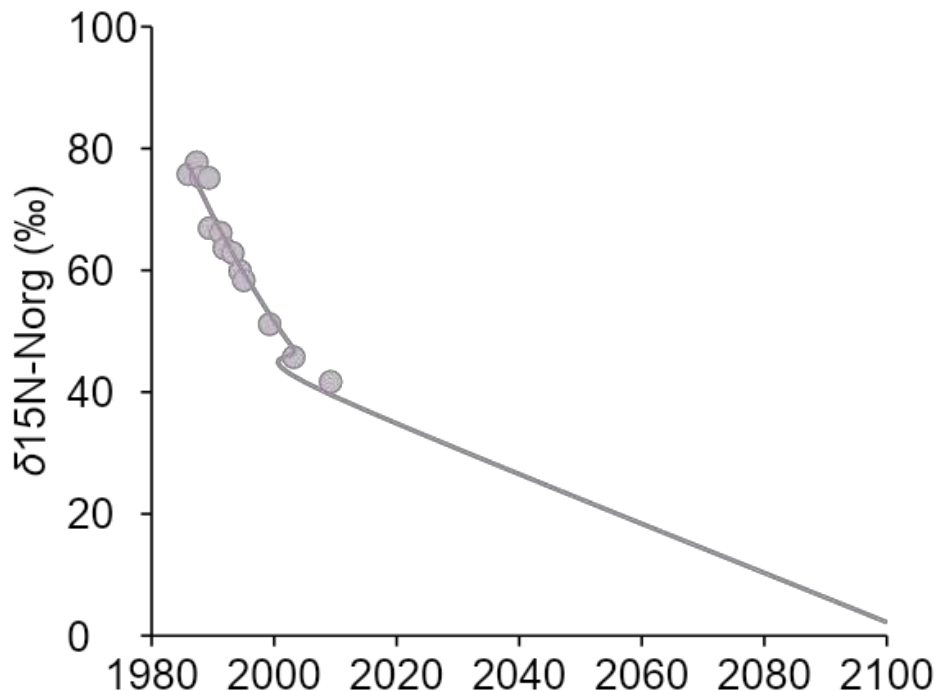
- L'origen dels nitrats a les aigües està principalment lligat a l'ús de fertilitzants.
- Puntualment es detecta un origen està lligat a aigües residuals/fertilitzants orgànics (SC-1).
- No es donen processos d'atenuació natural de la contaminació per nitrats.
- Els marcadors microbiològics estan en general per sota del límit de detecció.
- Alguns punts mostren influència orgànica en un temps no recent SC-1, M-15, M-17.

Nitrat aigües subterrànies (UE)

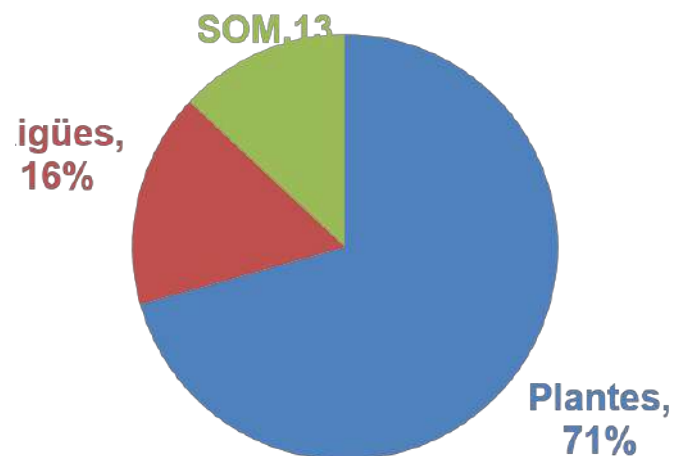

NVZ a la UE: 1,951,898 km² (2012) □ 2,175,861 km² (2015)

Temps del NO_3^- al sòl

Experiment iniciat 1986

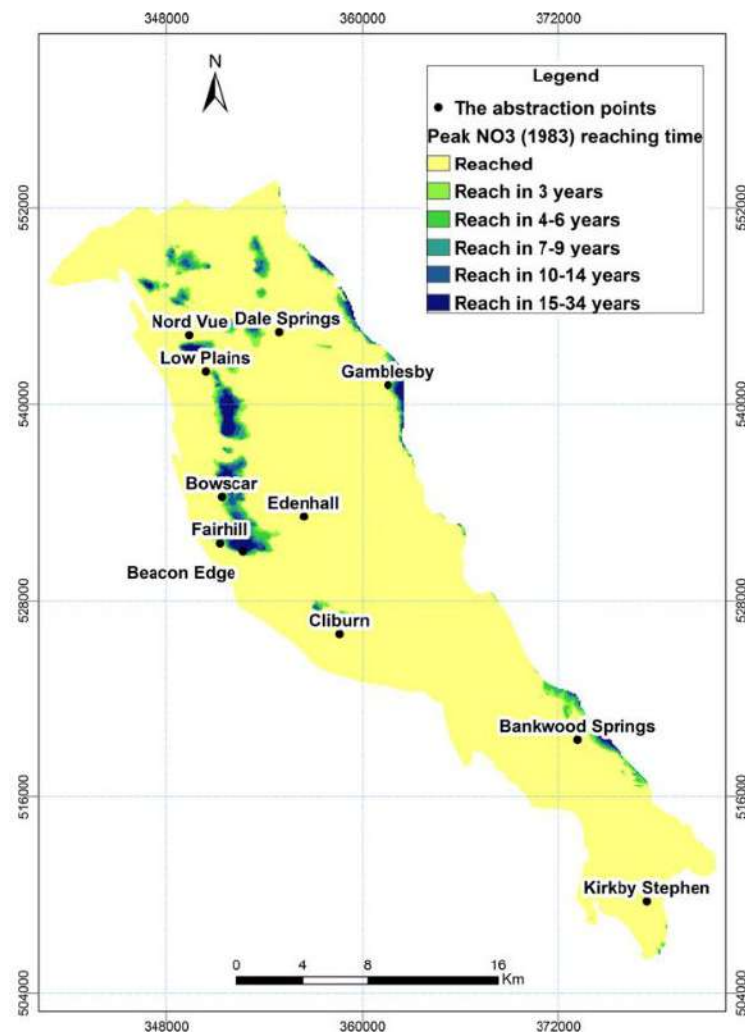
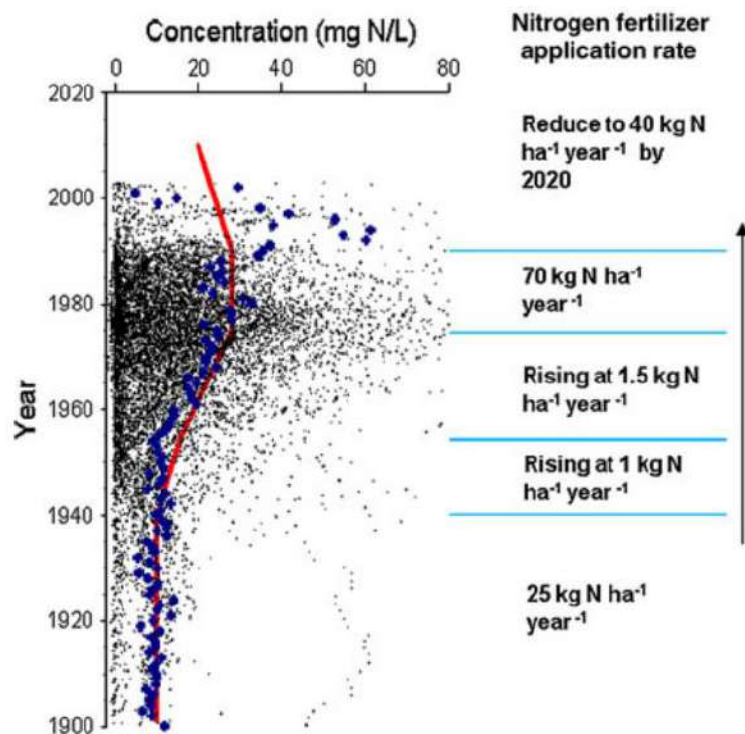

Resultats 2010

Therefore, attempts to reduce agricultural nitrate contamination of aquatic systems must consider the long-term legacy of past applications of synthetic fertilizers in agricultural systems and the nitrogen retention capacity of agricultural soils.

Temps del NO₃⁻ al sòl

Arribada del pic de NO₃⁻ 2010

Gràcies!

gr.maima@ub.edu

www.ub.edu/maima

www.linkedin.com/company/maima-ub

Grup MAiMA - Isòtops estables i Mineralogia -

Departament de Mineralogia, Petrologia i Geologia Aplicada

Facultat de Ciències de la Terra

Universitat de Barcelona

CONSELL INSULAR
DE MENORCA
DEPARTAMENT DE MEDI AMBIENT I
RESERVA DE BIOSFERA

MENORCA
RESERVA DE BIOSFERA

MAiMA
ISÒTOPS ESTABLES I MINERALOGIA

MARS
Microbiologia d'aigües
relacionada amb la salut

UNIVERSITAT DE
BARCELONA

Origen sulfat

